

معاونت فرهنگی و اجتماعی

دستورالعمل اجرایی دوره‌های

حضور و غیر حضوری

فرهنگی و اجتماعی

مهارت آموزان

ورودی سال ۹۷

دستورالعمل اجرایی چهارمین دوره توانمندسازی فرهنگی و اجتماعی مهارت آموزان

مقدمه

معاونت فرهنگی و اجتماعی برای ایجاد زمینه های توانمندسازی فرهنگی، تربیتی و اجتماعی مهارت آموزان، با بهره گیری از اسناد بالادستی و بویژه سند تحول بنیادین، در راستای تکوین هویت و شخصیت معلمی مهارت آموزان جذب شده و با هدف آماده سازی مهارت آموزان برای ایفای نقش موثر تربیتی و اجتماعی در مدارس، شیوه نامه ای را تدوین و طی بخشنامه شماره ۵۰۰۰/۲۰۳۱/۱۵/د مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ به مدیریت محترم امور پردیس های سراسر کشور ارسال نموده است. دستورالعمل حاضر در راستای شیوه نامه فوق و با هدف وحدت رویه در سراسر کشور ارسال می گردد.

تشکیل کارگروه اجرایی

ضروری است به منظور ایجاد هماهنگی های لازم در برگزاری دوره، در سطح پردیس مجری کارگروهی متشکل از اعضای زیر تشکیل شود: ۱- رئیس پردیس ۲- معاون آموزشی، فرهنگی و پژوهشی ۳- رابط آموزشی مهارت آموزان ۴- کارشناس فرهنگی ۵- مسئول نظارت و ارزیابی عملکرد.

اهم وظایف کارگروه اجرایی عبارتست از:

- ۱- اطلاع رسانی و تبلیغات لازم جهت ثبت نام مهارت آموزان در سامانه هدف
- ۲- شناسایی و انتخاب استادان مشاور فرهنگی
- ۳- ساماندهی و لیست بندی مهارت آموزان و اساتید (به ازای هر استاد مشاور حداقل ۲۵ و حداکثر ۳۵ مهارت آموز)
- ۴- کلاس بندی و نظارت بر نحوه اجرای کارگاه ها
- ۵- پیگیری مشکلات اجرایی و تلاش در جهت رفع آنها
- ۶- تنظیم اسناد مالی و پرداخت از محل اعتبارات مربوطه
- ۷- معرفی رابط دوره مهارت آموزی به معاونت فرهنگی و اجتماعی
- ۸- پیشنهاد و صدور ابلاغ اساتید مشاور
- ۹- هماهنگی لازم با بنیاد شهید و آموزش و پرورش جهت انجام مصاحبه های دوره غیر حضوری مهارت آموزان
- ۱۰- سایر امور محوله و عنداللزوم

تبصره: ابلاغ اعضای کارگروه اجرایی توسط سرپرست محترم مدیریت امور پردیس های استان صادر می گردد.

وظایف استاد مشاور فرهنگی

- ۱- مطالعه شیوه نامه و دستور العمل های ابلاغی
  - ۲- تشکیل جلسه توجیهی برای مهارت آموزان در ابتدای دوره
  - ۳- برگزاری کارگاه ها و انجام حضور و غیاب به صورت منظم
  - ۴- راهنمایی و هدایت مهارت آموزان براساس دستور العمل و شیوه نامه در طول دوره
  - ۵- پاسخگویی به ابهامات و سئوالات مهارت آموزان
  - ۶- ارزیابی و داوری گزارش و تکالیف مهارت آموزان و ثبت نمرات در سامانه هدف (کد ملی استاد برای کد کاربری و رمز عبور استفاده شود)
  - ۷- انتخاب دو گزارش برتر از «تجربه معلمی ویا مصاحبه با خانواده معزز شهدای دانشجو معلم دانشگاه فرهنگیان استان» و «نقشه راه و چشم انداز آینده» و تحویل آن به کارگروه اجرایی.¹
- تبصره:** انتظار می رود استاد مشاور فرهنگی پس از ارزیابی گزارش های مهارت آموزان در هر مرحله نسبت به ثبت نمره در سامانه هدف اقدام و یک نسخه آنرا به کارگروه اجرایی تحویل دهد.

وظایف و تکالیف مهارت آموزان

- ۱- نسبت به تکمیل ثبت نام در سامانه هدف اقدام نماید. (کد کاربری: کد دانشجویی و رمز عبور: کد ملی استفاده شود)
- ۲- آیین نامه ها و دستورالعمل ها را به دقت مطالعه و در صورت ابهام با کارشناسی فرهنگی ویا استاد مشاور فرهنگی ارتباط بگیرد.
- ۳- در جلسه توجیهی شرکت نموده و راهنمایی های لازم را از استاد مشاور فرهنگی دریافت نماید.
- ۴- در طول دوره در کارگاه ها مشارکت و حضور فعال داشته باشد. بدیهی است حضور در کارگاه ها الزامی بوده و مبنای ارزشیابی قرار می گیرد.
- ۵- در موعد مقرر نسبت به تدوین و تکمیل گزارش ها و تکالیف مربوطه اقدام نماید.
- ۶- در آزمون اصلح شرکت نموده و به سئوالات بخش فرهنگی و اجتماعی پاسخ دهد.

بودجه بندی امتیاز

این دوره در سه بخش غیرحضور،حضور و شرکت در آزمون به شرح ذیل برگزار می گردد:

- ۱- دوره حضوری با حداکثر ۱۵۵ امتیاز
- ۲- دوره غیر حضوری با حداکثر ۹۵ امتیاز
- ۳- شرکت در آزمون با حداکثر ۲۵ امتیاز

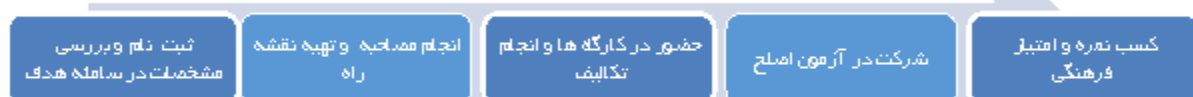
---

¹-این گزارش ها می تواند به صورت جداگانه بوده و لزوماً متعلق به یک مهارت آموز نیست.

تذکره: لازم به یادآوری است که کسب ۶۵ درصد امتیاز (۱۸۷/۵) از مجموع ۲۷۵ به عنوان نمره قبولی الزامی است.

مراحل و فرآیند اجرا

مهارت آموز محترم می بایست طی دو بخش غیرحضور و حضوری فعالیت و تکالیف خود را به ترتیب نمودار زیر به انجام رساند.

زمان و مدت اجرای دوره:

طول دوره حدود ۵۰ روز می باشد و براساس جدول شماره ۱ از ۵ خردادماه لغایت ۲۵ تیرماه ادامه دارد.

جدول شماره ۱: مراحل و برنامه زمانی

مراحل	فعالیت	بازه زمانی	توضیحات
۱-	ثبت نام در سامانه هدف	۱۵ الی ۹ خردادماه	مشخصات اولیه در سامانه بارگذاری شده و بایستی مهارت آموز اطلاعات و مشخصات خودش را چک و بررسی نماید
۲-	حضور در جلسه توجیهی	۱۰ خردادماه	همانگی جهت برگزاری جلسه برعهده کارشناس فرهنگی محترم و بیان توضیحات و تشریح دوره برعهده استاد مشاور محترم می باشد
۳-	مصاحبه با معلم پیشکسوت یا خانواده معلم شهید	۱۵ الی ۲۲ خردادماه	مهارت آموز می تواند از ۲۰ لغایت ۲۵ خردادماه گزارش مصاحبه ها را در سامانه هدف بارگذاری نماید استاد مشاور پس از ارزیابی گزارش ها حداکثر تا ۲۸ خردادماه نسبت به ثبت نمرات در سامانه هدف اقدام نماید
۴-	تهیه نقشه راه چشم انداز آینده	۲۳ الی ۳۱ خردادماه	مهارت آموز می تواند از ۲۷ لغایت ۳۱ خردادماه گزارش نقشه راه را در سامانه هدف بارگذاری نماید استاد مشاور پس از ارزیابی گزارش ها حداکثر تا ۵ تیرماه نسبت به ثبت نمرات در سامانه هدف اقدام نماید
۵-	شرکت در کارگاه های هفتگانه	۱ الی ۲۰ تیرماه	مهارت آموز بایستی در کارگاه های هفتگانه حضور فعال داشته و در پایان هر کارگاه تکالیف مربوطه را به انجام رساند. استاد مشاور پس از پایان کارگاه حداکثر تا ۲۵ تیرماه نسبت به ثبت نمرات در سامانه هدف اقدام نماید
۶-	شرکت در آزمون اصلاح	نیمه اول مردادماه	مهارت آموز بایستی در آزمون اصلاح شرکت نموده و به سؤالات بخش فرهنگی که از محتوی مطالب آموزش داده شده در دوره حضوری فرهنگی طراحی خواهد شد نیز پاسخ دهد

بخش اول: دوره غیر حضوری شامل دو اقدام مشروح زیر می باشد:

اقدام اول: روایت دو خاطره از معلم پیشکسوت یا خانواده معزز دانشجو معلم شهید

«روایت به معنای بازنمایی از یک واقعه یا یکسری از وقایع است. روایت ها بر اساس تجارب شکل می گیرند و گوینده از طریق بازگویی و تأمل در روایت های خود، معانی و مفاهیمی را بیان می کند. از این نظر روایت ها یا داستان های معلم یا خانواده معلم شهید یکی از بهترین شکل ها برای بازنمایی تجارب و خاطرات است. مهارت آموز بایستی ضمن مصاحبه با معلم و یا خانواده معلم شهید ضمن یادداشت برداری از خاطرات و تجاربی که به شکل داستان وار بیان می شود، به بازآفرینی آن پردازد.

تاکید می شود مهارت آموزان در بخش مصاحبه با معلم و یا خانواده معزز دانشجو معلم شهید می بایست به موضوعات تربیتی، معنوی، دینی، فرهنگی و اجتماعی از قبیل مصداق های تربیتی - عقیدتی، آسیب های اجتماعی، مسائل اخلاقی و رفتار های هنجار شکنانه و..... پردازد و از بیان خاطرات مربوط به مباحث آموزشی پرهیزند و در مراحل مصاحبه، جمع بندی و ثبت گزارش ضمن توجه به اصول و قواعد مصاحبه مواردی از قبیل: ایجاد انگیزه و اعتماد در مصاحبه شونده، اختصار در بیان، مدیریت زمان، طرح سوالات مرتبط، و... رعایت نمایند.

در بخش مصاحبه با خانواده محترم دانشجو معلم شهید به نکات زیر توجه جدی شود:

- ۱- شان و منزلت شهید و خانواده معزز شهدا رعایت گردد
  - ۲- به ویژگیهای شخصیتی و اخلاقی شهید از قبیل ایثار و از خود گذشتگی، دیدگاه تربیتی، ولایت مداری و پیام معنوی شهدا پرداخته شود.
  - ۳- بر نکات تربیتی ناب و آموزنده، خاطرات دوران دانش آموزی و یا دانشجویی شهید به منظور الگو سازی و معرفی انسانهای دیندار، ولایت مدار، انقلابی، مسئولیت پذیر و... تاکید شود.
- بدیهی است که رعایت هر کدام از موارد فوق دارای امتیاز می باشد و بهتر است محتوای روایت با کسب اجازه از معلم و یا خانواده دانشجو معلم شهید ضبط و در اولین فرصت پیاده سازی شود. حجم هر گزارش روایت ۳ الی ۴ صفحه (۱۶۰۰ کلمه) و در مجموع ۲ روایت، در حجم ۶ الی ۸ صفحه (حداکثر ۳۲۰۰ کلمه) تنظیم شود.

توجه:

- ۱- مهارت آموزان محترم می بایست در سربرج گزارشات ارسالی، مشخصات خود را به صورت کامل با ذکر کد ملی، کد دانشجویی، رشته، مدرک تحصیلی، استان و پردیس محل آموزش، شماره تماس و ایمیل ثبت نمایند.
- ۲- برای هر روایت یک فرم جداگانه و در مجموع ۲ فرم تکمیل شود.

جدول شماره ۲: فرم روایت تجربه

روایتی از یک تجربه

—عنوان تجربه:

—در بخش مصاحبه با معلم، توصیفی مجمل از شرایط و فضای حاکم بر مدرسه، ویژگیهای فردی معلم، نحوه تعاملات (۲۰۰ کلمه)
 —در بخش مصاحبه با خانواده معزز دانشجو معلم شهید، توصیفی مجمل از ویژگیهای بارز شخصیتی شهید، رویکرد تربیتی شهید، رفتار و کردار شهید با خانواده، دوستان و اطرافیان (۲۰۰ کلمه)
 —بیان اصل روایت به صورت مبسوط (۴۰۰ کلمه):
 —نکات و پیام های آموزنده تربیتی (۳۰۰ کلمه):
 —بازآفرینی و شکل دهی به روایت (۳۰۰ کلمه):

مشخصات معلم:

نام و نام خانوادگی: ..... رشته تحصیلی: ..... مقطع تحصیلی: ..... سابقه تدریس (به سال): ..... رشته شغلی: .....
 شماره تماس: ..... ایمیل: ..... استان: ..... شهرستان: ..... شهر: ..... روستا: .....

جدول شماره ۳: جدول امتیازبندی ثبت روایت

ردیف	شاخص های داوری	حداکثر امتیاز	امتیاز داور
۱-	رعایت مدت زمان گفتگو	۲نمره	
۲-	مرتبط بودن محتوای تجربه با محورهای تعیین شده (تربیتی، فرهنگی و اجتماعی)	۶نمره	
۳-	طراحی سئوالات ساده، کوتاه و هدفمند	۲نمره	
۴-	مدیریت و هدایت گفتگو	۴نمره	
۵-	بازآفرینی و شکل دهی به روایت	۶نمره	
۶-	جمع امتیاز	۲۰	

تذکره: مهارت آموز می تواند دو روایت را با معلم پیشکسوت و یا خانواده معزز معلم شهید تهیه و تنظیم نماید.

اقدام دوم: ترسیم نقشه راه و چشم انداز آینده

در تعریف علمی، نقشه راه عبارت است از روش کشف و توصیف آینده مطلوب و تبیین راه رسیدن به آن به زبانی ساده و قابل فهم برای عمل. لذا مهارت آموز در ترسیم نقشه راه معلمی خویش می بایست گام ها و اقدامات خویش را به صورت برنامه ریزی شده برای نیل به هدف مشخص نماید و براساس آن حرکت نماید. در این مسیر معلم ضمن پاسخ به سؤالاتی از قبیل: در حال حاضر کجا هستم؟ در چه سطحی از توسعه حرفه ای هستم؟ در آینده به کجا می خواهم بروم؟ اهدافی که نقشه راه در رسیدن به آن کمک خواهد کرد کدامند؟ جهت گیری من چیست؟ چگونه اجرا کنم؟ چطور می توانم به مقصد برسم؟ موانع، مشکلات و ریسک های موجود کدامند؟» می بایست نقش تربیتی، فرهنگی و اجتماعی خود را در ارتباط با دانش آموز، کلاس درس، مدرسه، خانواده و به طور کلی محل کار، زندگی و جامعه، تبیین نماید و بتواند ضمن ایفای نقش و رسالت مهم معلمی، الگوی تربیتی و اخلاقی بارزی برای دانش آموزان باشد.

انتظار می رود مهارت آموز با استفاده از تجارب آموزشی چندماهه، محتوای روایتها، الگوپذیری از زندگی شهدا و بهره گیری از تفکر فعال و خلاق، چشم انداز خود را برای حضور در مدرسه به مثابه مربی و ایفا کردن نقش تربیتی، اجتماعی و فرهنگی خویش در سال های آینده، ترسیم نمایند.

جدول شماره ۴: جدول ترسیم نقشه راه و چشم انداز آینده

ترسیم نقشه راه و چشم انداز آینده
- ترسیم وضع موجود از قبیل شرایط مدرسه از نظر مقطع تحصیلی، موقعیت مکانی و جغرافیایی، وضعیت شغلی و کاری (۶۰۰ کلمه)
- مشخص نمودن اهداف (۱۰۰ کلمه)
- ترسیم وضع مطلوب (۳۰۰ کلمه)
- راهبردها، خط مشی ها و اقدامات مبتنی بر رویکرد معلمی به مثابه مربی با بهره گیری از تجارب معلمان و الگوپذیری از زندگی شهید دانشجو معلم (۸۰۰ کلمه)
- فرایند و پروسه اجرای ماموریت (۱۰۰۰ کلمه)
- ارائه راهکارهای علمی و عملی (۴۰۰ کلمه)

جدول شماره ۵: جدول امتیازبندی نقشه راه و چشم انداز آینده

ردیف	شاخص های داوری	حداکثر امتیاز	امتیاز داوری
۱	معرفی دقیق شرایط و وضع موجود اعم از محیط کار و جایگاه حرفه ای خویش	۷نمره	
۲	طرح موضوع و پروراندن آن	۶نمره	
۳	ارائه اقدامات و گام های اجرایی	۱۰نمره	
۴	میزان قابلیت اجرایی شدن نقشه راه و تناسب روشها با اهداف	۱۲نمره	
۵	ترسیم وضع مطلوب	۷نمره	
۶	راهنمها و نتیجه گیری	۸نمره	
۷	رعایت خلاصه و گزیده نویسی	۵نمره	
۸	جمع امتیاز	۵۵نمره	

تذکر: گزارش ها با فونت B.Lotus سایز ۱۴ و در قالب Word و Pdf تنظیم و در بازه زمانی مشخص شده در سامانه هدف بارگذاری شود.

بخش دوم: بخش حضوری و شرکت در کارگاه های هفت گانه بدین شرح است:

مهارت آموزان پس از ثبت نام براساس زمانبندی جدول شماره یک این شیوه نامه در کارگاه های آموزشی زیر شرکت خواهند نمود و در پایان هر کارگاه در آزمون مربوطه که توسط استاد اجرا خواهد شد شرکت می نمایند و در آزمون اصلاح پایانی نیز از محتوای آموزشی این دوره سوالاتی ارائه خواهد شد .

جدول شماره ۶ : جدول عناوین ، ساعت و امتیاز کارگاه های دوره حضوری

ردیف	عنوان کارگاه	تعداد ساعات	امتیاز
	آموزش روخوانی و روان خوانی قرآن کریم	۲۰ ساعت	۲۵ امتیاز
۲	برنامه ریزی فرهنگی	۱۵ ساعت	۲۰ امتیاز
۳	هنرهای تجسمی	۱۵ ساعت	۲۰ امتیاز
۴	فن بیان و سخنوری	۱۵ ساعت	۲۰ امتیاز
۵	آسیب های اجتماعی	۱۵ ساعت	۲۰ امتیاز
۶	نحوه برگزاری اردو	۲۰ ساعت	۲۵ امتیاز
۷	کمک های اولیه	۲۰ ساعت	۲۵ امتیاز
	جمع کل	۱۲۰ ساعت	۱۵۵ امتیاز

کارگروه محترم اجرایی به منظور برگزاری مطلوب دوره حضوری موارد ذیل را مورد توجه قرار دهند:

- ۱- در برگزاری کارگاه ها از اساتید علاقمند و بویژه اساتید مشاور فرهنگی با کد مدرسی بهره گرفته شود.
- ۲- کارگاه ها با رویکرد مهارتی و کاربردی تشکیل گردد.
- ۳- طول مدت دوره حضوری ۱۲۰ ساعت می باشد.
- ۴- بازه زمانی تشکیل کارگاه ها از اول لغایت ۲۰ تیرماه و به مدت ۳ هفته می باشد.
- ۵- کارگاه ها در ۵ روز هفته و هر روز به مدت ۸ ساعت و در مجموع ۴۰ ساعت در هفته برگزار می گردد.
- ۶- طول مدت هر کارگاه ۹۰ دقیقه می باشد.
- ۷- تعداد شرکت کننده در هر کارگاه حداقل ۲۵ و حداکثر ۳۵ نفر می باشد.
- ۸- در پایان هر کارگاه ارزشیابی به عمل آید ونمرات مربوطه در سامانه ثبت گردد.
- ۹- به مهارت آموزان اطلاع رسانی نمایند که در آزمون اصلح پایانی از محتوای کارگاه های حضوری فرهنگی نیز سؤال طرح خواهد شد.